En nordisk idéportal för landsbygdsutveckling

Hans-Oluf Stålgren

En nordisk idéportal för landsbygdsutveckling

TemaNord 2007:504

© Nordiska ministerrådet, Köpenhamn 2007

ISBN 978-92-893-1436-7

Publikationen kan beställas på www.norden.org/order. Fler publikationer på www.norden.org/publikationer

Nordiska ministerrådet

Store Strandstræde 18
DK-1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

Nordiska rådet

Store Strandstræde 18
DK-1255 Köpenhamn K
Telefon (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet vill styrka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Innehåll

Översikt	7
Sammanfattning	9
1. Förarbete och studiens genomförande	11
1.1 Inledande kontakter	11
1.2 Förstudie om tekniska förutsättningar	11
1.2.1 Projektledare	11
1.2.2 Expertgrupp och referensgrupp	11
1.3 Aktörer och målgrupper	12
1.3.1 Aktörer	12
1.3.2 Målgrupper	12
1.3.3 Beställare och projektmål	14
1.3.4 Andra aktörer	14
2. Avgränsa och förankra	17
2.1 Intressentanalys	17
2.1.1 Nyckelintressenter	17
2.1.2 Övriga intressenter	19
2.2 Kravanalys	20
3. Förstudiens förslag	21
3.1 Huvudförslag	21
3.1.1 Bedömningar inom expertgruppen	21
3.1.2 Föreslagen lösning med slavdatabas	21
3.1.3 Slavdatabasen kan även utnyttjas som centraldatabas	22
3.2 Alternativa lösningar	22
3.2.1 Gemensam centraldatabas för alla projekt	22
3.2.2 Sökning momentant från webben utan slavdatabas	22
3.3 Layoutförslag	23
3.3.1 Krav på grafisk utformning och funktionalitet	23
3.3.2 Flerspråksmöjligheter	24
3.3.3 Idéskiss till layout från svenska Glesbygdsverket	24
3.4 Driften av portalen	24
3.4.1 Ytterligare funktioner på portalen	24
3.4.2 Driftsansvarig	25
4. Tidsåtgång	27
4.1 Fas ett av genomförandet	27
4.1.1 Komplettering av förstudien	27
4.1.2 Planering av genomförandet	27
4.2 Fas två, själva genomförandet	28
4.2.1 Teknisk lösning	28
4.2.2 Layout	28
4.2.3 Överlämning	28
4.2.4 Avsluta projektet	29
4.2.5 Introduktion till potentiella användare	29
4.2.6 Ansvariga	29
5. Kostnader och nyttoanalys	31
5.1 Kostnader	31
5.1.1 Stora variationer	31
5.1.2 Kostnader i investeringsskedet	31
5.1.3 Driftskostnader	31
5.2 Nyttoanalys	32
6. Övrigt	33

Bilagor	35
Bilaga 1: Sammanställning av inledande förfrågan	35
Nordisk portal för landsbygdsutveckling på Internet	35
Vad krävs för att förverkliga en Nordisk portal för landsbygdsutveckling, på Internet?.....	36
Mål	36
Viktiga egenskaper hos en möjlig Nordisk portal.....	36
Basuppgifter att registrera.....	36
Andra uppgifter som ökar projektuppgifternas värde	37
Tekniska egenskaper.....	37
Fallgropar	37
Bilaga 2: Sammanställning av svar på inledande frågor	39
Angående en nordisk portal kring landsbygdsutveckling	39
Några kommentarer från kontaktade personer, se nedan	39
Hur går vi vidare?	39
Hittills kontaktade personer	40
Bilaga 3: Enkät om tekniska förutsättningar	41
En nordisk portal för kring landsbygdsutveckling	41
Frågor kring befintliga system för hantering av projektinformation	41
Del I: Organisation	41
Del II: System för hantering av projektdata.....	41
Bilaga 4: Sammanställning av enkätsvar om tekniska förutsättningar	43
Bilaga 5: Skiss av slavedatabasens funktion.....	44
Bilaga 6: Idéskiss för en webbportal.....	45
Bilaga 7: Projektgången.....	46
Bilaga 8: Kommentarer från ett slutseminarie vid Karlstad universitet angående förstudiearbetet	47

Översikt

Bakgrund

I Norden finns ett antal aktörer som arbetar med landsbygdsutveckling. Landsbygdsutvecklingen finansieras delvis av offentliga medel för regional utveckling, delvis av kommunala medel och medel från EU:s strukturfonder och andra utvecklingsprogram samt av privata och ideella insatser. Idag finns ingen nordisk samordning av informationen om vilka projekt som pågår, vad de syftar till och deras resultat. Det förekommer inte heller något organiserat samarbete eller kontaktnätverk mellan de nordiska ländernas olika program för landsbygden. Vissa aktörer har välfungerande publika projektdatabaser medan andra har mer begränsad information tillgänglig. Om en nordisk överblick ska kunna fås måste den intresserade separat söka i var och en av aktörernas databaser eller andra former av publikationer.

En viktig nyhet i EU:s kommande strukturfondsperiod är att det nya Landsbygdsprogrammet föreskriver att varje medlemsstat skall ha ett nationellt nätverk för landsbygden. Här kommer ansvaret för erfarenhets-spridning, information och analys att ligga. Dessa strukturer kommer att behöva projektdatabaser för att dokumentera respektive programs genomförande. Behovet av jämförelsemöjligheter och intresset för gemensamma sökvägar kommer därmed att öka. Erfarenhetsutbyte och mötesplatser för nordiska landsbygdsutvecklare, forskare och övriga aktörer får också ökad aktualitet.

Nordiska ministerrådet har identifierat ett behov av att kunna få en överblick av vilka landsbygdsprojekt som pågår, vilka huvudmännen för dessa är och möjliggöra en jämförelse mellan projekten. För att utreda möjligheten att skapa en samordning av existerande databaser via en gemensam webbportal för landsbygdsprojekt i Norden kontaktades Hushållningssällskapens Förbund i Stockholm, som är projektägare för det Svenska nätverket för Leader+ och där har skapat en egen databas för projekten utförda inom Leaderprogrammet. Hushållningssällskapens Förbund är också underleverantör av databaser och andra IT-lösningar till Contact Point för det Europeiska Observatoriet för Leader+.

Denna rapport beskriver det stora intresset för en gemensam nordisk portal och ger ett förslag på hur den tekniskt skulle kunna byggas upp och drivas.

Sammanfattning

En plats på nätet där många databaser speglas

Huvudförslag

Utgångspunkten för förslaget är att existerande nationella projektdatabaser för landsbygdsutveckling i Norden på ett enkelt sätt skall göras sökbara via en gemensam webbportal, utan att orsaka stort extraarbete eller införande av komplicerade nya system. Genom att till varje enskild databas lägga en instruktion (här kallad adapter) kan förutbestämda data från varje projekt kontinuerligt skickas från varje aktörs egen databas (här kallad originaldatabas) till en gemensam databas (här kallad slavdatabas). Via en webbportal görs slavdatabasen tillgänglig för sökning. För djupare information om respektive projekt finns sedan en direktlänk till projektet och den databas från vilken informationen speglas och där ytterligare uppgifter finns.

Föreslagna grundläggande projektuppgifter som skall exporteras till slavdatabasen är:

1. Projektnamn.
2. Projektägare med kontaktuppgifter.
3. Kort sammanfattning.
4. Eventuellt mer detaljerad beskrivning.
5. Nyckelord associerade till projektet (gör sökning lättare).
6. Hur projektet finansierats ev. stödprogram m.m.
7. Resultat, rapporter, indikatorer etc.
8. Slutsatser.
9. Unik kod/Projekt-ID så att projektet kan skiljas från andra vid t.ex. samarbetsprojekt där flera länder kan ha samma projekt i sina databaser. (Undviker dubbelregistrering.)

Kompletterande information på portalen

Den föreslagna uppläggning erbjuder också möjligheter att i en framtida utveckling av webbportalen också koppla annan relevant information som forskningsresultat, kurser, seminarier, utvärderingar, kontaktuppgifter till institutioner och andra aktörer inom landsbygdsutveckling. Detta skulle öka möjligheterna att hålla webbportalen levande och intressant. En central funktion för en sådan portal blir också att stimulera till ökade kontakter och erfarenhetsutbyte mellan de nordiska landsbygdsaktörerna. Upp-

byggandet och introduktionen av portalen kan användas för att stärka sådana kontakter och etablera ett fungerande nätverk.

Kostnader

De kostnader som förslaget innebär kan delas in i inköp/konstruktion av slavdatabasen, programmering av adaptrar till varje ansluten originaldatabas, igångsättning och test samt driften av själva webbportalen. För en enkel och smidig start föreslås att ett mindre antal intresserade aktörer utgör en testgrupp för att systemet skall kunna provas så fort som möjligt för att sedan kunna utökas med fler aktörer. Detta gör det också lättare att beräkna kostnaderna.

1. Förarbete och studiens genomförande

1.1 Inledande kontakter

Först kontaktades ett antal aktörer i Norden för att utreda om det finns behov och intresse av en gemensam sökportal för landsbygdsutvecklingsprojekt. Vid ett första möte kom deltagarna överens om att alla var intresserade av att fortsätta utreda frågan. Krav från deltagarna ställdes på att webbportalen inte ska medföra extra arbete utan att lösningen ska bygga på befintliga databaser. En sammanställning av inledande samtal bifogas i *bilaga 1*.

En preliminär kontaktgrupp bestående av representanter från Finland, Danmark, Åland och Sverige samt representanter från Nordiska Ministerrådet har skapats. Kontaktgruppen beslutade att gå vidare med en inventering om vilka tekniska förutsättningar för en gemensam portal som finns. Det handlar om att utreda om aktörerna har de grundläggande system som möjliggör sökning via en gemensam webbportal, skapande av dynamiska rapporter samt möjligheter att lägga in delrapporter, slutrapporter och utvärderingar.

1.2 Förstudie om tekniska förutsättningar

1.2.1 Projektledare

En projektledare fick i uppdrag att som en förstudie göra en inventering av de tekniska förutsättningarna hos de olika aktörerna. Projektledare har varit Hans-Olof Stålgren verksamhetsledare för Svenska nätverket för Leader+ vid Hushållningssällskapens förbund.

1.2.2 Expertgrupp och referensgrupp

Till sin hjälp har projektledaren haft en expertgrupp och som referensgrupp två studenter vid Karlstads Universitet, (Maria Nordmark och Lisbet Heen), som ett led i deras utbildning i projektledning i olika branscher (5 poäng). Studenterna har bidragit med frågeställningar, viss research och struktur för projektförslaget.

Expertgruppen har bestått av:

- Torgil Svensson, Agriprim, Örebro
- Eduardas Michelsonas, IDP Solutions, Uppsala
- Thomas Norrby, SLU, Uppsala

Expertgruppen gjorde ett frågeformulär runt den tekniska utformningen av de olika aktörernas databaser. Enkäten skickades ut till alla aktörer, som också kontaktades via telefon. Svaren har diskuterats i expertgruppen och med projektledningsstudenterna. Frågeformuläret bifogas som *bilaga 2* och sammanställningen av svaren som *bilaga 3*.

På grundval av enkätsvaren, expertgruppens diskussioner och projektledningsstudenternas underlag till projektbeskrivning har projektförslaget nedan tagits fram.

1.3 Aktörer och målgrupper

1.3.1 Aktörer

Det finns ett antal landsbygdsaktörer inom Norden, både offentliga och ideella, som arbetar med Landsbygdsutvecklingsprojekt. De offentliga aktörerna är statliga myndigheter med nationellt ansvar för olika EU-program eller nationella utvecklingsprogram. Det finns också regionala och lokala organ som är aktörer inom landsbygdsutveckling. Universitet och forskningsinstitut kan också medverka som aktörer. Inom projektverksamheten för landsbygdsutveckling finns också lantbruksorganisationer, byarörelsen och konsultorganisationer. Projekten finansieras av offentliga medel samt privata och ideella insatser, både i form av medfinansiering och som ideella arbetsinsatser eller annat stöd. Dessa aktörer tillsammans med många intressenter utgör både medverkande och målgrupper för det tänkta projektet.

1.3.2 Målgrupper

Målgrupperna för projektet är alla myndigheter och aktörer som är involverade i Landsbygdsutveckling samt i förlängningen även forskare, universitet och högskolor. Det är information från dessa som kommer att finnas tillgänglig via den nordiska portalen. Dessa aktörer är också slutanvändare tillsammans med projektägare och andra entreprenörer på landsbygden såsom turismnäringen, andra tjänsteföretag, lantbruket, samhällsplanerare, och allmänheten.

Målgrupperna kan indelas i följande:

- De kommande nationella nätverksenheter för EU:s landsbygdsprogram i de tre nordiska EU-medlemsstaterna och i den

mån liknande strukturer kommer finnas i Norge och Island. Dessa skall ses som huvudmålgrupper och aktörer.

- Nationella myndigheter i såsom Jordbruksverket, NUTEK, Glesbygdsverket m.fl. i Sverige, Direktoratet for Fødevare Erhverv, Indenrigs- og Sundhedsministeriet m.fl. i Danmark, Jord- och Skogsbruksministeriet i Finland, och motsvarande myndigheter på Island och i Norge. Dessa har idag delvis egna, icke kompatibla system för projektuppföljning, erfarenhetsutbyten etc. Teknikmognaden och IT-infrastrukturen hos dessa är god vilket ger goda förutsättningar för användning av förslagen i denna rapport.
- Regionala myndigheter såsom länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan, landsting, strukturfondssekretariat m.m. Här gäller samma förhållande som för ovan nämnda grupp. Systemen är egna eller icke publika och är inte byggda för att utbyta information med andra system. En möjlighet till gemensamt utbyte av erfarenheter och redovisning av resultat som föreslås i rapporten existerar inte i dagsläget för denna grupp. Denna grupp bedöms ha goda förutsättningar att tillgodogöra sig och använda den föreslagna lösningen.
- Kommunerna har ett stort behov av lättillgänglig information om pågående utvecklingsarbeten och projekt. En mötesplats för detta existerar inte idag. Vi anser att IT-kapaciteten och resurserna även här borgar för att den föreslagna lösningen lätt skulle bli använd av denna målgrupp.
- Professionella landsbygdsutvecklare hos Hushållnings-sällskap, LRF, Norges försöksringar, Det Konglige selskab Norges vel, Folkrörelserådet och andra liknande aktörer på den nordiska landsbygden. Dessa är ofta genomförare eller konsulter i utvecklingsprocesser och projekt och har redan egna webbportaler och databaser för viss information. IT-kapaciteten är god men de nuvarande systemen är inte kompatibla eller kommunicerande med varandra.
- Forskare, universitet och högskolor. De kan också i en förlängning, om de medverkande senare bestämmer sig för en utvidgning av portalens funktionalitet, vara en aktörsgrupp.
- Idella föreningar, byutvecklingsgrupper, och kommande utvecklingsgrupper av Leadertyp. Dessa är ofta de slutliga stödmottagarna när det gäller bidrag för utvecklingsprojekt. Det är också dessa som planerar utvecklingsprojekt och söker goda exempel, möjliga samarbetspartners etc. Teknikmognaden och IT-resurserna hos dessa är mycket varierad men ändå i ett europeiskt perspektiv ganska hög.

1.3.3 Beställare och projektmål

Nordiska Ministerrådets kommitté NordFram är beställare av förstudien genom Magnus Gröntoft.

NordFrams mål är att via en gemensam Internetportal skapa en sökmöjlighet för alla de landsbygdsutvecklingsprojekt i Norden, som hos de olika aktörerna presenteras publikt i någon form av databas. Databaserna finns hos olika myndigheter och organisationer inom Norden/EU. Målet är att göra projektinformationen tillgänglig via en gemensam webbaserad ingång så att likartade projekt i alla nordiska länder enkelt skall kunna jämföras och studeras. Tanken är att information från alla medverkande originaldatabaser skall göras tillgängliga för sökning via en gemensam webbportal. En lösning har utformats för att undvika de långa väntetider som sökning direkt i de olika original- databaserna skulle innebära.

1.3.4 Andra aktörer

Projektledare för förstudien är Hans-Olof Stålgren, Hushållningssällskapens förbund och verksamhetsledare för Svenska nätverket för Leader +.

Preliminär kontaktgrupp för förstudien består förutom av Magnus Gröntoft från NordFram av följande personer:

Hans-Olof Stålgren, Leader+
 Risto Matti Niemi, Finland
 Rund Backlund, Jordbruksverket Sverige
 Arne Bengt Thomsen, Danmark Leader+
 Sölve Högman, Ålands landskapsregering

Organisationer/aktörer som kontaktats med frågor om intresse och tekniska förutsättningar:

Island:	Byggdastofnun
Norge:	Innovasjon Norge
Danmark:	Direktoratet for FødevarerErhverv, Indenrigs- og Sundhedsministeriet Leader+ Network Unit
Finland:	Jord- och skogsbruksministeriet
Sverige:	Glesbygdsverket, Länsstyrelsen i Jämtland Mål 1, Folkrörelserådet, SLU Svenska nätverket för Leader+

Tekniska expertgruppen har bestått av:

Torgil Svensson	Jordbruksaktuellt/Agriprim
Eduardas Michelsonas	IDP Solutions
Thomas Norrby	SLU

Referensgrupp av projektledningsstudenter har varit Lisbeth Heen och Maria Nordmark som ett led i deras utbildning i projektledning i olika branscher 5 p.

2. Avgränsa och förankra

I förstudien görs en avgränsning av projektet. Att mer i detalj avgränsa och förankra projektet ingår i den fas som efterföljs förstudien, det vill säga planeringsfasen. För att identifiera de krav som initialt ställts på projektets resultat görs här en överblick av projektets olika intressenter.

2.1 Intressentanalys

För att förstå hur projektets intressenter kan påverka projektet, hur de kan komma att agera och hur de förhåller sig till varandra genomförs en intressentanalys. Intressenterna har i dagsläget fått en förfrågan om de är intresserade av att delta i projektet. Samtliga organisationer och kontaktpersoner har meddelat att de är intresserade men menar att det inte får innebära merarbete eller stora kostnader samt att portalen måste bygga på befintliga originaldatabaser. När det gäller att svara på frågan om intresse finns krävs inget större engagemang. I dagsläget har endast ett konkret krav ställts på organisationerna/kontaktpersonerna i form av att besvara frågor om deras befintliga databas och tekniska förutsättningar. En risk finns att aktörerna tappat intresse i takt med att krav på engagemang ökar. Ytterligare en risk för bristande intresse är om vissa aktörer ännu inte har någon fungerande databas eller om det visar sig att kostnaden för projektet blir för stor för den enskilda organisationen. De för oss kända intressenterna indelas här nedan i nyckelintressenter och övriga intressenter.

2.1.1 Nyckelintressenter

Nordiska Ministerrådet/NordFram

Har ett starkt inflytande som finansiär och beställare. Förväntar sig en portal som skapar en överblick av landsbygdsutvecklingsprojekt och möjliggör samordning och jämförelser av olika projekt. Projektet kan stoppas helt om NordFram inte anser förväntat resultat och nytta motsvarar kostnaderna.

Sverige

Hushållningssällskapens Förbund (genom Hans-Olof Stålgren) med det nuvarande ansvaret för Svenska nätverket för Leader+ har stort intresse av aktivt medverka både som informationslämnare och projektutförare. Projektdatabasen för nätverket finns på www.leaderplus.se.

Glesbygdsverket (genom Mats Elgh och Inger Normark) har genom sin uppgift att bevaka trender och utvecklingstendenser på landsbygden ett naturligt intresse både av att bidra med och ta del av den information som kan bli tillgänglig genom projektet. De har också lämnat en idéskiss till hur en portal skulle kunna utformas. *Se bilaga 6*

Länsstyrelsen Jämtland, Mål 1 (genom Annica Westerlund) har fortsatt stort intresse för ett portalprojekt genom sin existerande projektdatabas och förväntade likartade uppgifter i kommande strukturfondsperiod.

Folkrörelserådet (genom Ulrik Strömberg) har en existerande databas över byutvecklingsgrupper och deras aktiviteter www.bygdenet.se och står precis i begrepp att göra en omstrukturering och uppdatering av databasen. De är mycket intresserade av att deras databas skall kunna vara tillgänglig via en gemensam nordisk portal.

Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU (genom Thomas Norrby) har inte någon egen projektdatabas som avser landsbygdsutvecklingsprojekt, men har diverse databaser avseende sina forskningsprojekt. SLU är dessutom mycket intresserade av en utvecklad databas ur analys- och forsknings-syfte. Det finns också ett intresse av att från SLU erbjuda annan information och interaktiva tjänster med anknytning till landsbygdsutveckling på en webbportal enligt förslaget. Webbplatsen www.landsbygdssverige.org är en satsning initierad av SLU där den typen av informationsutbyte erbjuds. SLU driver också de båda webbplatserna www.skogssverige.se respektive www.livsmedelssverige.org, med mer sektorsspecifik information.

Jordbruksverket, SJV (genom Rune Backlund) kommer i framtiden att vara programansvarig myndighet för Landsbygdsprogrammet. SJV kommer därigenom ha ett huvudansvar för det kommande nationella landsbygdsnätverket och programmets projektdatabas. Nationella landsbygdsnätverk kommer att finnas i alla EU:s medlemsstater och de nordiska nätverken bör ses som huvudintressenter för ett gemensamt söksystem via en webbportal.

Finland

Jord- och skogsbruksministeriet (genom Salla Rossi, Riitta Mensalo och Risto Matti Niemi) har redan idag huvudansvar för nationella program för landsbygdsutveckling och deras projektdatabaser. Ministeriet kommer också att ha ansvar för samma uppgifter i det kommande landsbygdsprogrammet och även för det nationella landsbygdsnätverket. (se ovan).

Eftersom förberedelsearbetet för den nya programperioden är igång är det svårt att få svar från de tekniskt ansvariga för projektdatabasen. Idag är den integrerad i det administrativa systemet för stödprogram inom Jord- och Skogsbruksministeriet och är just nu föremål för revideringar och anpassningar inför den nya programperioden. Enligt Salla Rossi är det ett stort intresse från finsk sida för ett nordiskt samarbete i en webbaserad gemensam sökmöjlighet i projektdatabasen.

Danmark

Nationella nätverksenheten för Leader+ (genom Arne Bengt Thomsen och Annette Tuesen) hanterar idag projektdatabasen för Leaderprogrammet, www.leaderplus.dk/projekt, och har därigenom ett stort intresse för en samordnad sökmöjlighet i flera projektdatabaser. Vilken myndighet eller institution som blir ansvarig för det kommande landsbygdsnätverket är inte känt ännu men ett sådant nätverk är en av huvudintressenterna enligt kommentar ovan.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet (genom Kirsten Sloth) är nationellt ansvarig myndighet för "Landdistriktspuljen" som syftar till landsbygdsutveckling. En databas för projekten finns på www.im.dk/forsoegsprojekter/. De anser att det är en god idé att samarbeta om en nordisk portal för databaser med landsbygdsutvecklingsprojekt. Ministeriet anser dock att det främst är projekt inom Leader+ som bör innefattas i en sådan portal.

Direktoratet for Fødevarer Erhverv (genom Vivi Pedersen och Knud Mortensen) handlägger utvecklingsprojekt inom Artikel 33 och redovisar dem via webben i form av ett Excel-dokument www.landdistriktprogram.dk/landdistrikter.

Norge

Innovasjon Norge (genom Arne Rød) har en projektdatabas med ett drygt 40-tal utvecklingsprojekt registrerade. Databasen är tillgänglig på webben och kan enkelt länkas ihop via en sökportal. Tekniken är kompatibel med övriga tillfrågade databaser.

Island

Byggdastofnun (genom Snorri Sigurðsson) har uttalat ett klart positivt intresse i likhet med motsvarigheten Folkrorelserådet i Sverige. De har idag ingen egen databas men ämnar bygga upp en sådan. I det arbetet skulle en gemensam nordisk koppling vara värdefull

2.1.2 Övriga intressenter

I den tekniska expertgruppen för denna förstudie ingår både Torgil Svensson och Eduardas Michelsonas. De är underleverantörer av flera databasbaserade webblösningar till Hushållningssällskapens Förbund i deras arbete med Leader+ Contact Point i Bryssel. Därigenom finns ett intresse från dem att kunna medverka i en liknande satsning på nordisk basis.

Det finns säkert andra leverantörer för databassystem, hosting och support knutna till olika nationella aktörer som vill medverka och få möjlighet att leverera sina produkter och föreslå lösningar.

Internetanvändare vill lätt och enkelt finna det som söks på nätet. Webbplatsen måste vara användarvänlig, grafiskt lockande och ge till-

fredsställande information. Om den inte är attraktiv så kan dessa användare förkasta portalen och därmed sjunker portalens värde.

Lokala projektägare vill att den egna portalen når och marknadsförs hos en bredare publik. De vill också kunna hitta kontaktuppgifter till dem som bedriver liknande projekt.

Potentiella projektägare vill lättare finna andra liknande projekt och på så vis bli inspirerade genom att se resultat och eventuellt hitta modeller för och erfarenheter samt kanske finansiärer till det egna projektet.

Myndigheter som administrerar medel vill visa "sina" projekt och på ett enkelt sätt få en överblick och kunna göra jämförelser med liknande projekt i andra länder.

Forskare vill enkelt finna fler fall att dra slutsatser från (större urval).

Allmänheten och skattebetalarna vill följa upp vad skattemedlen används till inom området.

2.2 Kravanalys

Under förstudien bör beställarens krav framgå tydligt och utgöra utgångspunkt för förstudien. I denna förstudie har även några intressenter redan framlagt sina krav och önskemål på projektet.

De gemensamma kraven är:

- Enkelhet och tydlighet med bra grafisk profil.
- Klart definierade målgrupper ska finnas, t.ex. företagare, landsbygdsutvecklare och förvaltningar.
- Decentraliserad uppgiftsinmatning, det skall alltså inte vara nödvändigt att registrera in uppgifter i något särskilt gemensamt system utan det skall räcka med att registrera uppgifterna i den egna originaldatabasen.
- Användbara, enkla, logiska och överskådliga sökmöjligheter.
- Flerspråksmöjligheter, t.ex. via nyckelord, rubriker och inledningstext på alla språk eller nordiska ordlistor (Nordiska ordlistor för samsökning, håller på att utvecklas, bl.a. vid Stockholms universitet). Vilka språk, som skall användas i nyckelordslistor och rubriker, måste anges. Flerspråkslösningar påverkar tidsplanen.
- Tydliga ansvars- och resursfördelningar när det gäller uppdatering av innehållet i originaldatabaserna resp överföringen till slavdatabasen.
- Bäst-före datum, det vill säga utrensning eller arkivering av ej aktuella projekt. Detta måste bestämmas i en gemensam överenskommelse.
- Få administratörsnivåer.
- Enhetlig tillämpning av offentlighetsprincipen inom Norden.

3. Förstudiens förslag

3.1 Huvudförslag

3.1.1 Bedömningar inom expertgruppen

I den tekniska expertgruppen har möjligheten till olika tekniska lösningar diskuterats. På basis av de olika erfarenheter av programmering av databaser som Agriprim (Torgil Svensson) och IDP Solutions (Eduardas Michelsonas) representerar och baserat på det konceptarbete kring användning av databaser som SLU (Thomas Norrby) representerar, har ett tydligt förslag tagits fram.

Ingen offertförfrågan eller annan mer formell förfrågan till olika leverantörer har gjorts inom ramen för förstudien. En telefonkontakt har tagits med Extenso IT Solutions AB i Arvika (kontaktperson Jan Nilsson). Vid kontakten diskuterades den föreslagna lösningen vilken ansågs rimlig med hänsyn till de funktionskrav som presenterats och de redan existerande systemen.

Ett krav är att informationer (datafält) från medverkande originaldatabaser skall vara samtidigt sökbara via en gemensam webbportal men ändå existera i sin nuvarande datamiljö och med sin existerande administration. Det skall också vara korta söktider. Med de förutsättningarna är alla tillfrågade överens om att den föreslagna lösningen är lämpligast.

För att få ytterligare förslag till tekniska lösningar från andra oberoende leverantörer måste det finnas medel att betala för några timmars konsultarbete per leverantör alternativt ett regelrätt offertförfarande.

3.1.2 Föreslagen lösning med slavdatabas

Den tekniska lösning som föreslås innebär att en gemensam så kallad slavdatabas inrättas. I slavdatabasen lagras ett antal, på förhand, överenskomna och definierade uppgifter om varje projekt och görs sökbara via en webbportal. Slavdatabasen kan utvecklas speciellt för ändamålet eller köpas som färdig produkt som bearbetas och vidareutvecklas så att den passar ändamålet. Ett sådant system används idag av bl.a. Leader+ Observatory Contact Point i Bryssel. Det kan finnas andra färdiga produkter som kan användas för själva slavdatabasen.

Lösningen kräver att varje aktör, som ingår avtal om samverkan kring den gemensamma slavdatabasen, har en egen fungerande originaldatabas. Originaldatabasen måste innehålla de överenskomna uppgifterna och kan även innehålla mer information som är relaterad till den enskilde aktören.

För varje enskild aktör med en egen originaldatabas innebär denna lösning att vissa data tillgängliggörs. Uppdateringar i den egna originaldatabasen sköter aktören själv. Slavdatabasen får därefter, förslagsvis en gång per dygn, aktuella data inlevererad med hjälp av en så kallad ”adapter” som måste anpassas till varje enskild originaldatabas. Se bild *bilaga 5*.

För en enkel och smidig start föreslås att ett mindre antal intresserade aktörer utgör en testgrupp för att systemet skall kunna provas så fort som möjligt för att sedan kunna utökas med fler aktörer.

3.1.3 Slavdatabasen kan även utnyttjas som centraldatabas

För intresserade aktörer, utan egen originaldatabas, kan det vara möjligt att erbjuda en administratörsingång för att direkt registrera sina projektuppgifter i slavdatabasen, som då blir deras egen huvuddatabas (originaldatabas). Deras projektuppgifter lagras då rent fysiskt direkt i den databas där också de publika sökningarna sker.

Detta skulle t.ex. kunna vara en möjlighet för de nya nationella nätverken för landsbygdsutveckling.

3.2 Alternativa lösningar

3.2.1 Gemensam centraldatabas för alla projekt

Ett lösningsförslag innebär att en gemensam centraldatabas skapas där alla registrerar sina projektuppgifter via en webbinloggning. Fördelen är att det blir samma struktur på alla uppgifter och att inga särskilda ”adapterar” behöver skapas. Nackdelen är att existerande databaser inte kan utnyttjas och att det därigenom skulle innebära ett kontinuerligt extraarbete. Nackdelarna överväger varför den lösningen inte anses lämplig. Som nämnts tidigare kan denna lösning vara lämplig till nya aktörer som ännu inte skapat en egen databaslösning. Den föreslagna slavdatabasen skulle samtidigt kunna fungera på detta sätt.

3.2.2 Sökning momentant från webben utan slavdatabas

Ett lösningsförslag innebär att webbportalen är en sökmotor som momentant söker i alla de tillgängliga originaldatabaserna enligt ett formulär med sökkriterier som fylls i på portalen. Lösningen anses innebära väsentligt längre söktider varför den lösningen inte beaktades vidare.

3.3 Layoutförslag

3.3.1 Krav på grafisk utformning och funktionalitet

Bland de krav som ställts kan ”Enkel och tydlig med bra grafisk profil”, ”Användbara, enkla, logiska och överskådliga sökmöjligheter” och ”Fler-språksmöjligheter” påverka layouten av portalen. För att utvärdera om dessa krav uppfyllts måste kraven göras mätbara. (Det som är bra för en användare behöver inte vara bra för en annan.)

Förslag till frågor att behandla vid bearbetning av kravet ”Enkel och tydlig med bra grafisk profil”:

- De föreslagna basuppgifterna för projekten, som ska kunna erhållas från portalen, bör diskuteras. De kan behöva kompletteras alternativt kan någon behöva strykas.
 - Projektnamn.
 - Projektägare med kontaktuppgifter.
 - Kort sammanfattning.
 - Eventuellt mer detaljerad beskrivning.
 - Nyckelord associerade till projektet (gör sökning lättare).
 - Hur projektet finansierats ev. stödprogram m.m.
 - Resultat, rapporter, indikatorer etc.
 - Slutsatser.
 - Unik kod/Projekt-ID så att projektet kan skiljas från andra vid t.ex. samarbetsprojekt där flera länder kan ha samma projekt i sina databaser. (Undviker dubbelregistrering.)
- Vilket typsnitt ska användas?
- Vilka färger ska ingå?
- Vilket namn ska portalen ha?
- Hur ska portalens logotype se ut och placeras?
- Skall logotyperna för alla medverkande aktörer också visas och i så fall hur?
- Antal rubriker och innehåll
- Alternativ på rullgardiner
- Placering av sökrutor och antal val.
- Länkningsmöjligheter till samverkanspartners
- Bilder, format och antal

Förslag till frågor att behandla vid bearbetning av kravet ”Användbara, enkla, logiska och överskådliga sökmöjligheter”:

- Indelning i sökkategorier, ta ställning till antal kategorier? (geografisk, ämne, nyckelord, projektnamn etc.)
- Begränsa och ange antal val i varje sökkategori.
- Hur ska besökaren instrueras?

- Ska nyheter eller andra uppgifter också finnas?

3.3.2 Flerspråksmöjligheter

Förslag till frågor att behandla vid bearbetning av kravet ”Flerspråksmöjligheter”:

- Vilket språk ska användas på portalens förstasida?
- I vilken omfattning ska innehållet i aktörernas originaldatabaser språkligt anpassas?
- Vilka språk ska representeras och i vilken utsträckning (alla sidor som visas, ett visst antal eller bara rubriker)?

3.3.3 Idéskiss till layout från svenska Glesbygdsverket

Ett layoutförslag har lämnats från Glesbygdsverket, vilket kan fungera som utgångspunkt vid diskussioner om hur den tekniska lösningen måste anpassas och de önskemål som portalen ska tillgodose. (Se förslag på layout *Bilaga 5*). Ytterligare förslag bör tas fram, gärna i samarbete med en informations- och/eller reklambyrå för att ta fram grafisk profil och layoutlösning för portalen som passar ändamålet utifrån de krav som framställts.

3.4 Driften av portalen

3.4.1 Ytterligare funktioner på portalen

En webbportal som bara innehåller en sökmotor samt ett antal länkar till landsbygdsaktörer i Norden riskerar snabbt att bli en ”död” webbportal. För att hållas levande och intressant bör portalen i en andra fas även omfatta annan information och service. Då är det också viktigt att någon får ett tydligt administratörsansvar för översyn av aktualiteten i slavdatabasens uppgifter.

De ytterligare typer av information som kan vara aktuella är t.ex.

- Ett kalendarium för nationella och internationella konferenser och seminarier
- Information om kurser och utbildningar.
- Publicerade rapporter och utvärderingar
- Kontaktuppgifter till aktiva personer i de olika länderna. Här kan med fördel ett kontaktregister vara interaktivt, vilket tillåter de aktiva att själva administrera just sina uppgifter.

3.4.2 Driftsansvarig

Någon av de ovan nämnda aktörerna och intressenterna bör ha driftsansvaret och administrationsansvaret för den ytterligare service som skall erbjudas på portalen och för aktualiteten i själva slavdatabasen. De nationella nätverk för landsbygden, som föreskrivs i EU:s Landsbygdsprogram, är lämpliga att få ett gemensamt sådant ansvar.

4. Tidsåtgång

4.1 Fas ett av genomförandet

4.1.1 Komplettering av förstudien

I förstudien anges ramar för projektets genomförande. Allmänt kan en förstudie indelas i olika aktiviteter. Nedan presenteras det arbete som återstår för att ge ett fullständigt beslutsunderlag och projektdirektiv för genomförandet och som bör utgöra genomförandets första fas:

- *Identifiera aktörer och målgrupp*
 - Inget arbete återstår för förstudiens färdigställande.
- *Avgränsa och förankra*
 - Beträffande kravanalys bör vidare utredas vilka krav och önskemål beställarens har på projektet. Detta sker förslagsvis i dialog mellan projektbeställaren (NordFram) och kontaktgruppen. Intressentanalysen och resultatbeskrivningen bearbetas vidare i planeringsfasen.
- *Teknisk lösning*
 - Förstudien föreslår en specifik lösning. Fler lösningsförslag skulle vara en fördel men för att få potentiella leverantörer att ge ytterligare förslag krävs ekonomiska resurser. Ansvarig för detta är uppdragsgivaren (NordFram) och projektledaren för förstudien (Hans-Olof Stålgren).
- *Layout*
 - I dagsläget finns ett förslag som endast är en idéskiss. Fler lösningsförslag bör tas fram under planeringsfasen av ett eventuellt genomförandeprojekt.
- *Grov tidplan*
 - Den tidplan som presenteras i denna rapport måste revideras utefter de ovan nämnda förslagen till återstående arbete i förstudien och med hänsyn till andra krav som kan medföra extra arbete (tex enhetlig tillämpning av offentlighetsprincipen).

4.1.2 Planering av genomförandet

Planering av projekt: Inberäknat med möten och diskussioner mellan projektdeltagare och projektledare kan planeringen av projektet grovt uppskattas till minst en månads arbete som fördelas under en längre pe-

riod. Detta gäller för projektledaren. De övriga projektdeltagarnas medverkan tillkommer. Se vilka steg som bör ingå i planeringen i *Bilaga 6*.

Upphandling av leverantörer: Sammanställning av upphandlingsunderlag enligt LOU (1992:1528), annonsering samt bearbetning av inkomna offerter innebär ett stort arbete där arbetsåtgången beror på vilken form av upphandling som väljs.

4.2 Fas två, själva genomförandet

4.2.1 Teknisk lösning

Ett webbaserat dynamiskt databasystem i grundutförande kan införskaffas mer eller mindre ”färdigt”. Även med ett inköpt grundsystem för slavdatabasen går det åt tid för anpassning och vidareutveckling av systemet för att det skall möta de särskilda behov som krävts. Detta innefattar även de individuella adapterar som skall göra att varje ansluten originaldatabas skickar sina förutbestämda uppgifter till slavdatabasen. Det är svårt att fastsätta exakt tidsåtgång för de anpassningar som behöver göras hos de ingående originaldatabaserna utan att i detalj studera varje separat originaldatabas. Inkomna svar från aktörer i Sverige och Danmark visar att de flesta existerande projektdatabaser relativt lätt kan anpassas via en adapter. Tidsåtgången kan dock ändå bedömas till mellan en och fem dagar per adapter. Genom den inledande testfasen som föreslagits, med ett litet antal aktörer, blir det lättare att beräkna kostnaderna för systemet i sin helhet.

4.2.2 Layout

En enkel portal med primär funktionalitet kräver inte så stort arbete. Tidsåtgången ökar naturligtvis med tillägg av flera olika funktioner såsom flerspråksmöjligheter, interaktiva möjligheter för kontakter, kalendrar etc. Ambitionsnivån för portalen i ett längre perspektiv är därför viktig att fastställa redan i ett tidigt skede.

En grafisk profil som kan godkännas av de medverkande aktörerna och som även följer önskemål hos Nordiska Ministerrådet innebär ytterligare kostnader. Ett samarbete med en informationsbyrå rekommenderas även om detta innebär ytterligare kostnader.

4.2.3 Överlämning

Tillräcklig tid måste avsättas för acceptanstest och frågan om den utvecklade portalen överensstämmer med den beställda produkten. Fungerar portalen? Även här är tidsåtgången svår att uppskatta. Den beror till stor del på snabbheten i responsen från de tillfrågade aktörerna. Det är dock

viktigt för förankringen och känslan av delägarskap att denna överlämnandeprocess får ta tid.

4.2.4 Avsluta projektet

Bekräftelse på att ansvaret är överlämnat och godtaget av den interna mottagaren, samt dokumentering och utvärdering av projektet, är en del av projektansvaret för genomförandet och skall specificeras i en offert.

4.2.5 Introduktion till potentiella användare

En ofta förbisedd kostnad är arbetet med att introducera portalen, göra den känd och använd. Detta kan göras med traditionell marknadsföring och informationsblad samt med konferenser, seminarier och utställningar. Tidsåtgången för denna del av implementeringen bestäms av ambitionsnivån hos Nordiska ministerrådet och de medverkande aktörerna.

4.2.6 Ansvariga

- Färdigställande av förstudie: Projektledare för förstudien (Hans-Olof Stålgren)
- Färdigställande av projektdirektivet: Projektbeställaren NordFram, Magnus Gröntoft
- Planering av projekt: Projektledare för projektet (skall utses)
- Upphandling av leverantör: Projektbeställare eller Projektledare (beror på ö.k.)
- Genomförande; Realisering, Överlämning och Avsluta projekt: Projektledaren

5. Kostnader och nyttoanalys

5.1 Kostnader

5.1.1 Stora variationer

Det är svårt att mer exakt beräkna kostnaderna för genomförandet av en gemensam nordisk webbportal för projektdatabaser kring landsbygdsutveckling. Storleken på många kostnadsposter är svårbedömda. Tidsåtgången för adaptrar beror på de olika originaldatabasernas utformning. Den kan variera från en till fem dagars programmeringstid för varje separat medverkande originaldatabas. Kostnaden för layout och drift beror på vilka funktionaliteter som eftersträvas och hur interaktiv och levande portalen skall hållas. Driftsansvaret och därigenom kostnaden bör därför läggas på någon aktör som ändå har ansvar för liknande service, t.ex. de kommande nationella nätverken inom EU:s landsbygdsprogram.

Det har varit svårt att få kostnadsbedömningar för en grunddatabas och adaptrar från dataföretag utan ett regelrätt offertförfarande. För att få mer direkta prisuppgifter bör därför offerter begäras in från potentiella leverantörer. Total projekttid bedöms överstiga ett år.

5.1.2 Kostnader i investeringsskedet

Följande kostnadsposter bör tas med:

- Projektledare för konstruktion och implementering
- Färdigt grundsystem med databas och webb-access, (slavdatabasen).
- Konstruktion av individuella adaptrar för varje deltagande aktörs egen originaldatabas
- Drift och underhåll av en testmiljö för kontinuerlig testning av adaptrar m.m.
- Utbildningskostnad för administratör
- Layout och grafisk profil
- Introduktion till användare; seminarier, info-blad, kurser etc.
- Testomgång för att börja med ett fåtal ingående originaldatabaser

5.1.3 Driftskostnader

- Hosting av webbsidan. Årskostnaden varierar stort beroende på tillgång till support, utrymmeskrav och säkerhetsnivåer. Särskild hänsyn skall tas till de tekniska förutsättningarna, såsom databasstöd,

systemmiljö mm. Exempel på systemmiljöer är: Microsoft Windows 2003 Server, Microsoft SQL Server 2005 (helst), annars SQL Server 2000. .NET Framework 2.0/1.1

- Administratörsansvar. Den kontinuerliga tillsynen, uppdateringen och kanske även vidareutvecklingen av portalen kräver en ansvarsperson som kontinuerligt kan avsätta arbetstid. Se ovan rekommendationen att koppla ansvaret till de nationella landsbygdsnätverken.

5.2 Nyttöanalys

I nästa budgetperiod inom EU blir behovet av offentliga presentationer av projekt ännu större än tidigare. Projektdatabaser, som både medger ansökan, administration och offentlig visning inom samma skal kan bli önska- de lösningar. Dessa databaser måste i de flesta fall anpassas efter förval- tande organisation och deras rutiner.

Med en gemensam sökmöjlighet i sådana olika nationella databaser skapas möjlighet till överblick, samordning och jämförelser mellan olika projekt inom landsbygdsutveckling i hela Norden. Andra fördelar med gemensam sökmöjlighet är att man kan ge varandra goda och mindre goda exempel på projekt. Dessutom möjliggörs uppföljning av projekt och resultat vilket främjar lärandet mellan projekt och mellan olika ut- vecklingsprogram. En webbportal för landsbygdsutveckling kan även användas för att länka samman kunskap och möten inom olika fackområ- den. Här kan sedan naturliga kopplingar till utbildningssidan göras, vilket ger ett så kallat lärande förhållningssätt till landsbygdsutveckling.

En gemensam nordisk sökmöjlighet i projektdatabaser ger större spridning av information om projekten och underlättar för aktörerna att finna samarbetspartners och liknande projekt. En annan grupp som kan nyttja denna databas är forskare som ges möjlighet att dra slutsatser från ett större urval. Kan dessutom portalen erbjuda utrymme för forskarkon- takter och kanske utformas så att forskares behov av korsanalyser under- lättas ökar nyttan ytterligare.

Förutom detta kan allmänheten och skattebetalarna följa upp vad skat- temedlen delvis används till inom området.

Värdet av den egna portalen ökar när man lätt kan se material från an- dra länder. Enskilda projektägare kan hitta kontakter till dem som gör liknande saker. I förlängningen kan det också leda till mer utvecklade databaser hos de enskilda aktörerna.

6. Övrigt

I ett projekt med flera aktörer är det viktigt att frågan om vem som ska äga och förvalta det färdiga projektresultatet klargörs. En juridisk huvudman för portalen måste utses. I dagsläget har inte frågan utretts om vem som är den som ska förvalta det färdiga projektresultatet, det vill säga agera som den interna mottagaren. Dessa roller (huvudman och intern mottagare) bör personifieras och namnges för att veta vem den fysiska personen och organisationen är som har ansvar för specifika funktioner. Här hänvisas än en gång till de kommande nationella nätverken för landsbygdsprogrammet.

En annan fråga handlar om vem som ska administrera portalen. Även om lösningsförslaget innebär att aktuella data hämtas från varje enskild aktör kommer portalen att mista i attraktion om den inte hålls föränderlig, uppdaterad och aktuell. Det kan röra sig om nyhetsbrev, inbjudan till symposier, kurser, lagförändringar och relevanta länkar. När det gäller attraktion till, och användning av, denna portal spelar namnet stor roll. Namn bör väljas på så vis att det relaterar till innehållet, speglar syftet och förstås av de nordiska användarna.

Bilagor

Bilaga 1: Sammanställning av inledande förfrågan

Nordisk portal för landsbygdsutveckling på Internet

NordFram består av medlemmar från Nordens olika jordbruksdepartement. NordFram har fått i uppdrag att till de Nordiska jordbruksministrarnas möte 2006 ta fram förslag kring framtidens jordbruk och kulturlandskap, vilket även omfattar landsbygdsutveckling i vid mening.

Som en del i arbetet har NordFram diskuterat möjligheterna att enkla-re kunna ta del av de goda exempel inom landsbygdsutveckling som finns inom Norden. Det finns idag en mängd initiativ och det bedrivs många olika landsbygdsprojekt i olika organisationer. Detta försvårar ofta att hitta projekt som kan inspirera andra. NordFrams avsikt är inte i första hand att sammanföra alla uppgifter till en databas – det finns ju redan flera fungerande databaser. Istället vill vi tillsammans med aktörerna inom området undersöka vilka möjligheter till informationssökning som redan finns i dag och hur dessa kan utvecklas och samordnas.

Vi som undertecknar detta brev ser intressanta möjligheter i en Nordisk Internet portal för landsbygdsinitiativ. Vi ser framför oss en gemensam söktjänst som samtidigt kan söka i olika databaser och där vi även kan erbjuda plats i existerande databaser för de aktörer som inte ämnar utveckla egna databaser.

Vi ser också möjligheter att koppla initiativet till de nationella landsbygdsnätverken som krävs i de nya LBU-programmen inom EU. Om idén är genomförbar, finns här en ekonomisk bas att utgå ifrån. För att få ytterligare synpunkter på förslaget ber vi att du reagerar på de punkter som vi tror bör vägleda arbetet med en Nordisk portal och som samlats i bifogat dokument. Vi kommer inom någon vecka att kontakta dig för att höra om du tror att en Nordisk uppgiftssamordning av landsbygdsprojekt är genomförbar.

Sölve Högman, NordFram, Ålands landskapsregering, +358 1825275

Magnus Gröntoft, NordFram, Nordiska Ministerrådet, 46 13 196130

Hans-Olof Stålgren, Leader+, +46 70 3304237

Risto Matti Niemi, Jord- och skogsbruksministeriet, Finland,
+358 9160 54 256

Rune Backlund, Jordbruksverket Sverige, +46 36 155000

Arne Bengt Thomsen, Danmark Leader+, +45 65 504230

Vad krävs för att förverkliga en Nordisk portal för landsbygdsutveckling, på Internet?

Nedan har vi samlat några vägledande punkter som vi tror bör leda arbetet med en Nordisk portal. Vi önskar er reaktion på detta samt om ni idag har någon databas innehållande uppgifter om landsbygdsprojekt. Vad krävs i så fall för att även kunna samsöka i er databas, dvs. från en Internetportal direkt söka i en databas samtidigt som samma sökning görs i liknande databaser.

Vi genomför nu en snabb inventering hos några utvalda aktörer i Norden. Är reaktionen positiv kommer vi att samla uppgifterna och ta fram ett förslag inklusive uppskattade kostnader. Detta skickas ut för synpunkter inför en nordisk workshop under våren 2006. Om inställningen är fortsatt positiv utformas därefter ett förslag som inkluderas i NordFrams rapport, samtidigt som det skickas till de nationella landsbygdsnätverken och andra relevanta aktörer inom Norden.

Mål

Att på Internet skapa EN ingång till olika landsbygdsprojekt inom Norden. Uppgifterna kan finnas i flera databaser hos olika myndigheter och organisationer inom Norden/EU.

Viktiga egenskaper hos en möjlig Nordisk portal

- Enkel och tydlig med bra grafisk profil.
- Klart definierade målgrupper, t.ex. företagare, landsbygdsutvecklare och förvaltningar.
- Webb-baserad decentraliserad uppgiftsinmatning, som även kan göras av projektägarna.
- Bra, enkla och överskådliga sökmöjligheter.
- Flerspråksmöjligheter, t.ex. via nyckelord eller nordiska ordlistor (Nordiska ordlistor för samsökning, håller på att utvecklas, bl.a. vid Stockholms universitet).
- Klar ansvars- och resursfördelning vad gäller uppdatering av innehållet.
- Bäst före datum, d.v.s. utrensning eller arkivering av ej aktuella projekt.
- Få administratörsnivåer.
- Enhetlig tillämpning av offentlighetsprincipen inom Norden.

Basuppgifter att registrera

Olika organisationer kan ha olika krav på uppgifter från beviljade projekt. Vi tror dock att det finns ett antal grunduppgifter som i de flesta fall är

gemensamma. Nedan har vi listat dessa. Anser du att de bör vara fler eller färre?

1. Projektnamn.
2. Projektägare med kontaktuppgifter.
3. Kort sammanfattning.
4. Eventuellt mer detaljerad beskrivning.
5. Nyckelord associerade till projektet (förenklar sökning).
6. Hur projektet finansierats, ev. stödprogram m.m.
7. Resultat, rapporter, indikatorer etc.
8. Slutsatser
9. Unik kod/Projekt-ID så att projektet kan skiljas från andra vid t.ex. samarbetsprojekt där flera länder kan ha samma projekt i sina databaser. (Undviker dubbelregistrering.)

Andra uppgifter som ökar projektuppgifternas värde

1. Långsiktiga utvärderingar – vilka projekt blir varaktiga?
2. Bilder.

Tekniska egenskaper

Den tekniska delen i arbetet har ännu inte behandlats. Om ni idag har någon form av databaslagring av landsbygdsprojekt vore det dock bra om du, tillsammans med era databasansvariga, kan ange hur flexibla era system är idag för samsökning med andra databaser. Är det över huvud taget möjligt, eller måste ni i så fall byta system. Nedan har vi börjat lista några tekniska funktioner som måste finnas.

- Möjlighet att söka i olika självständiga databaser. (XML, Harvesterlösning, etc)
- Möjlighet att skapa dynamiska rapporter, t.ex. som pdf-filer.
- Möjlighet att lägga in delrapporter, slutrapporter, utvärderingar mm.

Fallgropar

Referensgruppens medlemmar har erfarenheter av databaser i olika former och är väl medvetna om alla fallgropar som finns. Några finns upptagna nedan. Vilka andra gropar bör undvikas?

- Otydlig uppdatering i kombination med allt för många uppgifter.
- Otydlig ansvarsfördelning.
- Språkproblem.
- Otillräcklig och opedagogisk grafisk formgivning.
- För många nyckelord med lågt associationsvärde.

Vi ber er tänka över punkterna ovan och återkommer för att höra era synpunkter.

9 januari 2006

Magnus Gröntoft, magnus.grontoft@sjv.se
+46 13 196130, +46 70 5 83 65 66

Hans-Olof Stålgren, hans-olof.stalgren@hush.se,
+46 70 3304237, +46 19 31 21 78

Bilaga 2: Sammanställning av svar på inledande frågor

Angående en nordisk portal kring landsbygdsutveckling

Några kommentarer från kontaktade personer, se nedan

Utifrån det underlag som skickats ut betonades respektive kompletterades följande:

- Flera betonade vikten att utgå från de databaser som finns och att inte börja med att skapa något nytt.
- Någon måste ha ett huvudansvar.
- Projektet måste vara genomförbart med rimliga medel och begränsade insatser från deltagande organisationer. (Det finns en allmän skepsis till stora tunga datalösningar.)
- Flera länder har ännu ingen offentlig presentation av projekt, stöttade med statliga medel. Inom nästa EU-period antyds dock att detta kan bli ett krav. Flera organisationer diskuterar därför databaser som både medger ansökan, administration och offentlig visning inom samma skal. Dessa databaser måste i de flesta fall anpassas efter förvaltande organisation och deras rutiner.
- Språkfrågan är viktig om det skall fungera. Om detta inte skall stjälpas projektet bör man därför utgå från en enkel start, t.ex. översatt rubrik, gemensamma nyckelord samt kontaktuppgifter. Därutöver kan ambitionsnivån variera, beroende på deltagarnas resurser och databaslösningar.
- En webbportal för landsbygdsutveckling kan även användas för att länka samman kunskap och möten inom olika fackområden. Här kan sedan naturliga kopplingar till utbildningssidan göras, ett så kallat lärande förhållningssätt till landsbygdsutveckling.
- Att hitta bland många projekt kan bli svårt. Här underlättar en bra kategoriindelning sökandet, men den får inte bli för omfattande. Flera olika indelningar finns varför denna del bör diskuteras ingående.

Hur går vi vidare?

Vi föreslår följande arbetsgång:

- Diskussion i referensgruppen och i NordFram.
- Skriv ett kort brev med de preliminära resultaten från denna första del av arbetet, i syfte att informera om idén och hur vi ämnar arbeta vidare med frågan.

- Brevet skickas bl.a. till koordinatorspersoner inom de blivande landsbygdsnätverken, intervjupersonerna samt övriga som kan ha intresse i frågan.
- Någon undersöker vilka tekniska alternativ som kan bli aktuella för att genomföra förslaget. Man utgår då från några exempel och föreslår åtgärder samt kostnadsberäknar dessa. Dessutom bearbetas hittills framkomna förslag och sammanställs till ett diskussionsunderlag, där även ett förslag till finansiering görs.
- Med underlaget ovan kallas till en workshop som diskuterar om underlaget är realistiskt och genomförbart. Om reaktionen är positiv tillsätts en projektgrupp med förankring i de nybildade nationella landsbygdsnätverken eller motsvarande. Vid workshopen behandlas även frågor om ansvarsfördelning, riktlinjer, etc.

Hittills kontaktade personer

Kirsten Sloth Indenrigs- og Sundhedsministeriet, +45 72 2696 89
Vivi Pedersen (Knud Mortensen), Direktoratet for FødevareErhverv, +45 33 95 83 02
Arne Röd, Innovasjon Norge, +47 22002795
Salla Rossi, Jord- och skogsbruksministeriet, +358 9 16001
Riitta Mensalo, Jord- och skogsbruksministeriet, +358 9 16052792
Snorri Sigurðsson, Byggdastofnun, +354 4555400
Hjalti Jóhannesson, Landfræðingur, +354-460-8903
Mats Elgh infochef Glesbygdsverket, +46 70 6076737
Annica Westerlund, L-styr Jämtland. Mål 1, +46 63 14 61 43
Ulrik Strömberg, Folkrorelserådet, +46 8-241350070 / 6414414
Thomas Norrby, Sveriges Lantbruksuniversitet, +46 18 671889

Linköping feb 20 feb 2006

Magnus Gröntoft

Hans-Olof Stålgren

Bilaga 3: Enkät om tekniska förutsättningar

En nordisk portal för kring landsbygdsutveckling

Sändlista:

Kirsten Sloth Indenrigs- og Sundhedsministeriet,
Vivi Pedersen (Knud Mortensen), Direktoratet for FødevareErhverv,
Arne Röd, Innovasjon Norge,
Salla Rossi, Jord- och skogsbruksministeriet,
Riitta Mensalo, Jord- och skogsbruksministeriet,
Snorri Sigurðsson, Byggdastofnun,
Mats Elgh infochef Glesbygdsverket,
Annica Westerlund, L-styr Jämtland. Mål 1,
Ulrik Strömberg, Folkrorelserådet,
Thomas Norrby, Sveriges Lantbruksuniversitet,

Frågor kring befintliga system för hantering av projektinformation

Del I: Organisation

1. Organisationsnamn:
2. Kontaktperson:
3. Kontaktuppgifter:
4. IT-personal/tekniker:

Del II: System för hantering av projektdata

1. Lagras projektdata i en databas eller i en fil?
2. Om en fil, vad är det för filtyp (t.ex. Excel)?

Följande frågor berör databaslagring

1. Vad är det för databassystem? (T.ex. Microsoft SQL Server 2000, Microsoft Access (2000), Oracle 9i eller annat)
2. Är data normaliserad i databasen eller ligger data i en eller flera platta tabeller?
3. Om data är normaliserad, hanteras dataintegritet inom databasen (t.ex. inga dubletter, primära/sekundära nycklar mm.)?

Följande frågor berör exponering av data via webben

1. Om systemet används via webben, hur används den? (T.ex. egen portallösning, standard affärssystem/publiceringssystem)

2. Vilken miljö används för webblösningen? (T.ex. Microsoft IIS [Internet Information Services] på Microsoft Windows 2003 Server; IBM WebSphere)
3. Vilken teknik används inom webblösningen? T.ex. ASP [Active Server Pages], ASP.NET 1.1 (Microsoft .NET Framework 1.1), JSP [Java Server Pages], J2EE, PHP
4. Använder man WebServices inom webblösningen?
5. Vilka säkerhetsregler finns inom organisationen gällande dataåtkomst? T.ex. Hur hanteras administration av projektdata?
6. Finns det regler för publicering av och åtkomst till information? T.ex. Måste någon godkänna data innan publiceringen eller får data publiceras direkt?

Följande frågor berör datahanteringen

1. Vilken användningsfrekvens har ert system idag?
2. Hur många projekt läggs in/uppdateras/tas bort under en vecka?
3. Hur många projekt finns idag inlagda i ert system?
4. På vilket/vilka språk finns informationen i systemet idag?
5. Ser ni några hinder (tekniska eller andra) mot att vissa gemensamt överenskomna grunddata om projekten i ert system finns med i en gemensam databas?
6. Hur administreras och kvalitetssäkras data i ert system?
7. Hur identifieras ett unikt projekt i ert system?

Bilaga 4: Sammanställning av enkätsvar om tekniska förutsättningar

Annica Westerlund,	SE	L-styr Jämtland. Mål 1,	Har databas, positiv
Ulrik Strömberg,	SE	Folkrörelserådet,	Har databas, positiv
Hans-Olof Stålgren	SE	Nätverket för Leader+	Har databas, positiv
Annette Tuesen	DK	Leader+ Network Unit	Har databas, positiv
Vivi Pedersen (Knud Mortensen),	DK	Dir.for Fødevarer Erhverv	Enkel Excelfil
Arne Röd,	N	Innovasjon Norge,	Har databas, positiv
Salla Rossi,	FI	Jord- och skogsbruks-ministeriet	Har stor databas under ombyggnad.
Riitta Mensalo,	FI	Jord- och skogsbruks-ministeriet	Har stor databas under ombyggnad
Snorri Sigurðsson,	IS	Byggdastofnun,	Har ingen databas nu men vill gärna vara med i framtiden
Mats Elgh infochef	SE	Glesbygdverket,	Har ej projektdatabas men annan information och vill gärna vara med.
Kirsten Sloth	DK	Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Tycker att deras databas inte är relevant. Hänvisar till DK Leader-nätverk.
Thomas Norrby,	SE	SLU	Har ej projektdatabas men annan information och vill gärna vara med.

Bilaga 5: Skiss av slavdatabasens funktion

- I. *Adapter* vid varje databas. Dessa adapterar är en slags "snurror" som genererar XML-filer vid respektive databaser med de fördefinierade datafälten. Dessa kan sedan importeras till den gemensamma "service-databasen" (slavdatabas). Det är alltså inte noderna eller adapterarna som skickar data utan "service-databasen" som importerar (hämtar) de förpreparerade XML-filerna.
- II. "Slavdatabas" som lagrar de insamlade posterna med fördefinierade uppgifter från källdatabaserna på ett och samma ställe.
- III. *Ett webbgränssnitt* som gör det möjligt att via webben söka i och administrera "service-databasen"
- IV. *Direktlänkar till källdatabaserna* (direkt till varje unikt projekt) om man vill gå djupare.
- V. Möjlighet att *använda "service-databasen" som sin egen databas* och lägga in sina projektuppgifter direkt i den databasen. Detta är främst för dem som ännu inte har någon fungerande databaslösning men som vill haka på ett existerande system. Det skall alltså gå att skapa enskilda databaser i "slavdatabasen".

Bilaga 6: Idéskiss för en webbportal

Bilaga 7: Projektgången

Gemensam Nordisk portal för landsbygdsprojekt

Bilaga 8: Kommentarer från ett slutseminarie vid Karlstad universitet angående förstudiearbetet

Delar av detta arbete har utförts under en delkurs i magisterprogrammet för Industriell Projektledning vid Karlstads Universitet. Syftet med uppgiften var att arbeta fram en projektspecifikation. I samförstånd med kursansvarig har vi fått klartecken för att jobba med en del av förstudie istället för projektspecifikationen eftersom uppdraget var i denna fas.

Kursen avslutades med ett seminarie där uppgiften var att läsa in andras arbete för att därefter kunna agera som fiktiv styrgrupp. Den fiktiva styrgruppens uppgift var att bedöma om projektet ska fortgå eller om det ska läggas ned. Beträffande detta projekt/förstudie gavs följande omdöme:

Projektets nytta framkommer inte tillräckligt tydligt och övertygande för att den fiktiva styrgruppen ska bevilja fortsatt stöd. I förhållande till den beräknade budgeten måste nyttan påvisas starkare. Den presumtiva målgruppen bör definieras tydligare och deras eventuella nytta av portalen klargöras.

Ytterligare en aspekt som framkom vid ”styrgruppsmötet” var att efter att nyttan med portalen presenterats bör viljan till engagemang i projektet från deltagarna noga utredas.

Vidare ansåg styrgruppen att den tekniska lösning som presenterades bör kompletteras med andra lösningar, för att en bedömning ska möjliggöras om denna lösning är den bästa i förhållande till kostnad och arbete. Alla tekniska lösningarna som tas fram bör riskbedömas.